

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ОПЕРАТИВНО-РЯТУВАЛЬНИХ СИЛ

(назва факультету/підрозділу)

КАФЕДРА ПОЖЕЖНОЇ та РЯТУВАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація служби і підготовки

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова професійна

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою

пожежна безпека

назва освітньої програми

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

найменування освітнього ступеня

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

код та найменування спеціальності

Рекомендовано кафедрою

Пожежної та рятувальної підготовки на 2023- 2024

(назва кафедри)

навчальний рік.

Протокол від «___» _____ 2023 року № ___

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної

дисципліни «Організація служби і підготовки»

(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Анотація

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація служби і підготовки» дозволяють виконувати обов'язки пожежного рятувальника під час несення служби, під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та гасінні пожеж у відповідності до вимог керівних документів, а також з урахуванням гендерного аспекту та питань гендерної рівності.

Даний курс передбачає формування у майбутнього фахівця чітких знань і вмінь щодо виконання посадових інструкцій начальника чергового караулу в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, з врахуванням:

- вимог нормативно-правових документів щодо організації внутрішньої та караульної служб в підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій;
- постійної готовності чергових караулів до виконання завдань за призначенням;
- правил безпеки праці під час проведення навчання особового складу караулу та всіх видів робіт.

Відмінною особливістю даного курсу є те, що всі практичні заняття проводяться з оформленням оперативно-службової документації та документів табельної звітності за результатами службової діяльності чергових караулів пожежно-рятувальних підрозділів, що дозволяє максимально приблизити до реальних умов організації внутрішньої та караульної служб підрозділу.

Інформація про науково-педагогічного(них) працівника(ів)

Загальна інформація	Самойлов Михайло Олександрович, викладач кафедри пожежної та рятувальної підготовки факультету оперативно-рятувальних сил
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська, 7, кабінет №312а. Робочий номер телефону – 707-35-16.
E-mail	ssamoilovvv@gmail.com
Наукові інтереси	
Професійні здібності	
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Акаунт Google Scholar: http://scholar.google.com.ua/citations?user=ojWT_EgAAAAJ&hl=uk ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-8924-7944 SCOPUS: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57512964700

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>). Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 в аудиторії №307. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: надання фахівцям оперативно-рятувальної служби знань з організації внутрішньої та караульної служб підрозділів ОРС та професійної підготовки особового складу чергових караулів.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	Очна (денна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	обов'язкова професійна
Рік підготовки	<u>2023-2024</u>
Семестр	8-й.
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	3
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	20
- практичні заняття (годин)	40
- семінарські заняття (годин)	
- лабораторні заняття (годин)	
- курсовий проект (робота) (годин)	
- інші види занять (годин)	
- самостійна робота (годин)	30
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	8-й.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Організація служби і підготовки» є засвоєння результатів навчання, що передбачені освітньою компонентою «Організація роботи у непридатному для дихання середовищі», «Пожежно-рятувальна підготовка», а саме: здатність доносити професійні знання, власні обґрунтування до фахівців пожежно-рятувальних формувань і широкого загалу.

4. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «пожежна безпека»,

назва

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Програмні результати навчання	ПРН
Організовувати та проводити службову підготовку осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, вести оперативно-службову документацію чергових караулів підрозділу.	ПРН26
Аналізувати стан забезпечення готовності караулу до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт щодо запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, гасіння пожеж	ПРН27

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність керувати караулом частини під час несення внутрішньої та караульної служб, організовувати та проводити заняття з працівниками Державної служби України з надзвичайних ситуацій з питань, що стосуються службової та професійної діяльності.	ПК31

5. Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Організація служби чергових караулів.

Тема 1.1: Організація караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.

Тема 1.2.: Документи служби першого та другого чергового караулу.

Тема 1.3: Документи служби третього та четвертого чергового караулу.

Тема 1.4: Відпрацювання документів караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.

Тема 1.5: Дії начальника караулу під час зміни караулів.

Тема 1.6: Зміна караулу.

Тема 1.7: Посадові обов'язки начальника караулу першої та другої зміни.

Тема 1.8: Посадові обов'язки начальника караулу третьої та четвертої зміни.

Тема 1.9: Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України.

Тема 1.10: Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації протипожежного водопостачання.

Тема 1.11: Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.

МОДУЛЬ 2. Професійна підготовка особового складу пожежно-рятувальних підрозділів.

Тема 2.1: Організація службової підготовки в пожежно-рятувальній частині.

Тема 2.2: Організація підготовки начальника караулу до проведення занять.

МОДУЛЬ 3. Гарнізонна служба пожежно-рятувальних підрозділів.

Тема 3.1: Гарнізон служби цивільного захисту.

Тема 3.2: Переведення гарнізону на посилений режим несення служби.

Тема 3.3: Організація гасіння пожеж в населених пунктах та районах сільської місцевості.

Тема 3.4: Система оперативного диспетчерського управління в умовах воєнного стану.

Тема 3.5: Перевірка караульної служби.

Тема 3.6: Перевірка внутрішньої служби.

Тема 3.7: Система управління охороною праці в органах і підрозділах ДСНС України.

Тема 3.8: Навчання та перевірка знань з питань охорони праці в органах і підрозділах ДСНС України.

Тема 3.9: Порядок проведення випробування пожежного та аварійно-рятувального.

Тема 3.10: Порядок розробки інструкцій з питань охорони праці.

Тема 3.11: Розробка інструкцій з питань охорони праці.

Тема 3.12: Розслідування та ведення обліку нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.

Тема 3.13: Складання актів нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекцій	практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота
1- й семестр						
Модуль 1 Організація служби чергових караулів.						
Тема 1.1: Організація караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.	3	2			1	
Тема 1.2.: Документи служби першого та другого чергового караулу.	5		4		1	
Тема 1.3: Документи служби третього та четвертого чергового караулу.	5		4		1	
Тема 1.4: Відпрацювання	3		2		1	

документів караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.						
Тема 1.5: Дії начальника караулу під час зміни караулів.	3		2		1	
Тема 1.6: Зміна караулу.	2		2		2	
Тема 1.7: Посадові обов'язки начальника караулу першої та другої зміни.	3		2		1	
Тема 1.8: Посадові обов'язки начальника караулу третьої та четвертої зміни.	2		2		2	
Тема 1.9: Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України.	3	2			1	
Тема 1.10: Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації протипожежного водопостачання.	3		2		1	
Тема 1.11: Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.	3	2			1	
Разом за модулем 1	35	6	20		13	
2- й семестр						
Модуль 2 Професійна підготовка особового складу пожежно-рятувальних підрозділів.						
Тема 2.1: Організація службової підготовки в пожежно-рятувальній частині.	4	2			2	
Тема 2.2: Організація підготовки начальника караулу до проведення занять.	3		4		1	
Разом за модулем 2	7	2	4		3	
3- й семестр						

Модуль 3. Гарнізонна служба пожежно-рятувальних підрозділів.						
Тема 3.1: Гарнізон служби цивільного захисту.	3	2			1	
Тема 3.2: Переведення гарнізону на посилений режим несення служби.	3		2		1	
Тема 3.3: Організація гасіння пожеж в населених пунктах та районах сільської місцевості.	3		2		1	
Тема 3.4: Система оперативного диспетчерського управління в умовах воєнного стану.	3		2		1	
Тема 3.5: Перевірка караульної служби.	3		2		1	
Тема 3.6: Перевірка внутрішньої служби.	3		2		1	
Тема 3.7: Система управління охороною праці в органах і підрозділах ДСНС України.	4	2			2	
Тема 3.8: Навчання та перевірка знань з питань охорони праці в органах і підрозділах ДСНС України.	4	2			2	
Тема 3.9: Порядок проведення випробування пожежного та аварійно-рятувального.	3	2			1	
Тема 3.10: Порядок розробки інструкцій з питань охорони праці.	4	2			2	
Тема 3.11: Розробка інструкцій з питань охорони праці.	2		2			
Тема 3.12: Розслідування та ведення обліку нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.	3	2			1	
Тема 3.13: Складання актів нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.	4		4			
Разом за модулем 3	42	12	16		14	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.	2
2.	Документи служби першого та другого чергового караулу.	4
3.	Документи служби третього та четвертого чергового караулу.	4
4.	Відпрацювання документів караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.	2
5.	Дії начальника караулу під час зміни караулів.	2
6.	Зміна караулу.	2
7.	Посадові обов'язки начальника караулу першої та другої зміни.	2
8.	Посадові обов'язки начальника караулу третьої та четвертої зміни.	2
9.	Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України.	2
10.	Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації протипожежного водопостачання.	2
11.	Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення.	2
12.	Організація службової підготовки в пожежно-рятувальній частині.	2
13.	Організація підготовки начальника караулу до проведення занять.	4
14.	Гарнізон служби цивільного захисту.	2
15.	Переведення гарнізону на посилений режим несення служби.	2
16.	Організація гасіння пожеж в населених пунктах та районах сільської місцевості.	2
17.	Система оперативного диспетчерського управління в умовах воєнного стану.	2
18.	Перевірка караульної служби.	2
19.	Перевірка внутрішньої служби.	2
20.	Система управління охороною праці в органах і підрозділах ДСНС України.	2
21.	Навчання та перевірка знань з питань охорони праці в органах і підрозділах ДСНС України.	2
22.	Порядок проведення випробування пожежного та аварійно-рятувального.	2
23.	Порядок розробки інструкцій з питань охорони праці.	2
24.	Розробка інструкцій з питань охорони праці.	2
25.	Розслідування та ведення обліку нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.	2
26.	Складання актів нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.	4
Разом		60 год.

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань. Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, але за умов його добровільного та успішного виконання нараховується додаткові 10 балів, що дає можливість підвищити рівень оцінки знань з дисципліни. В якості індивідуальних завдань при вивченні дисципліни можуть бути підготовка рефератів, доповідей на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни.

Форми та методи навчання і викладання

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:** навчальні заняття за видами, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання:**

- *методи навчання за джерелами набуття знань:* словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда, інструктаж); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація); практичні методи навчання (практична робота);

- *методи навчання за характером логіки пізнання:* аналітичний; синтетичний; дедуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається:* проблемний виклад; частково-пошуковий;

- *інноваційні методи навчання:* робота з навчально-методичною літературою та відео метод; **інтерактивні методи;**

- *самостійна робота.*

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційний залік, письмова відповідь на ряд питань за темою розділу по варіантах; усне опитування на лекціях, практичних заняттях.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі індивідуального опитування, виконання письмових завдань

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

I. Поточний контроль				
Вид навчальної роботи		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
Модуль № 1	Лекції	3	1	3
	семінарські заняття	0	0	0
	практичні заняття	10	3	30
	Модульна робота	0	0	0
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				33
Модуль № 2	Лекції	1	1	1
	семінарські заняття	0	0	0
	практичні заняття	2	3	6
	Модульна робота	0	0	0
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				7
Модуль № 3	Лекції	6	1	6
	семінарські заняття	0	0	0
	практичні заняття	8	3	24
	Модульна робота	0	0	0
	Екзамен	1	30	30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль проводиться на кожному практичному та семінарському занятті. *Підсумковий контроль* проводиться у формі диференційного заліку

Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти і з зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) за набутими навичками під час вивчення теоретичного матеріалу та виконання завдань практичних робіт.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному та семінарському занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів):

3 бали – завдання виконане в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни;

2 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє;

1 бали – завдання виконане частково;

0 балів – завдання не виконане.

Індивідуальні завдання.

Виконання індивідуального завдання не є обов'язковим, але за умов його добровільного та успішного виконання нараховується додаткові 10 балів, що дає можливість підвищити рівень оцінки знань з дисципліни. В якості індивідуальних завдань при вивченні дисципліни можуть бути підготовка рефератів, доповідей на конференціях, участь у конкурсах наукових робіт за тематикою дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань в діапазоні від 0 до 10 балів:

10-9 балів – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

8-7 бали – робота виконана в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

6-5 бали – виконана частина роботи складає менше 50 % від загального обсягу;

4-3 бали – обсяг виконаних завдань складає менше 25 % від загального обсягу;

2-1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10 % від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для індивідуальної самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється розуміння здобувачем вищої освіти висвітленої теми, послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми, відсоток унікальності та запозичення текстового документу (плагіат), вміння публічно чи письмово представити звітний матеріал.

Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю є диференційний залік, який виставляється як сума балів за всі види навчальної роботи.

Критерії оцінювання знань здобувачів на екзамені оцінюється в діапазоні від 0 до 30 балів:

36-40 - Послідовна і повна відповідь на поставлені запитання.

32-35 - У відповіді зроблена не принципова помилка несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

26-31 - У відповіді зроблені деякі не принципові помилки, несуттєвого характеру, при повних знаннях програмного матеріалу.

22-25 - У відповіді зроблено деякі помилки, при не повних знаннях програмного матеріалу.

20-21 - Недостатня повнота викладення матеріалу, наявність неточностей при викладенні теоретичних питань. Порухення логічної послідовності викладення матеріалу.

14-19 - Відсутність знань по більшій частині матеріалу, погане засвоєння положень курсу.

0-13 - Відсутність знань по матеріалу дисципліни, не засвоєння положень курсу.

Перелік теоретичних питань та типових задач для підготовки до диференційного заліку:

Перелік питань для виконання модульної контрольної роботи

1. Організація караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.
2. Документи служби першого та другого чергового караулу.
3. Документи служби третього та четвертого чергового караулу.
4. Відпрацювання документів караульної служби в пожежно-рятувальному підрозділі.
5. Дії начальника караулу під час зміни караулів.
6. Зміна караулу.
7. Посадові обов'язки начальника караулу першої та другої зміни.
8. Посадові обов'язки начальника караулу третьої та четвертої зміни.
9. Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України.
10. Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації протипожежного водопостачання.
11. Організація роботи в підрозділах Служби цивільного захисту України щодо експлуатації рукавного господарства та пожежно-технічного оснащення
12. Організація службової підготовки в пожежно-рятувальній частині.
13. Організація підготовки начальника караулу до проведення занять.
14. Гарнізон служби цивільного захисту.
15. Переведення гарнізону на посилений режим несення служби.
16. Організація гасіння пожеж в населених пунктах та районах сільської місцевості.
17. Система оперативного диспетчерського управління в умовах воєнного стану.
18. Перевірка караульної служби.
19. Перевірка внутрішньої служби.
20. Система управління охороною праці в органах і підрозділах ДСНС України.
21. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці в органах і підрозділах ДСНС України.
22. Порядок проведення випробування пожежного та аварійно-рятувального.
23. Порядок розробки інструкцій з питань охорони праці.
24. Розробка інструкцій з питань охорони праці.
25. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.
26. Складання актів нещасних випадків в органах і підрозділах ДСНС України.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних та семінарських занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.
2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (недопустимість пропусків та запізнь на заняття).

3. Неприпустимість користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття без дозволу науково-педагогічного працівника.
4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.
5. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися політики добросовісності під час виконання самостійної або індивідуальної роботи.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. https://zakononline.com.ua/documents/show/338492___709675
2. Наказ МВС України від 16.12.2015 № 1052 Про затвердження Положення про Оперативно-рятувальну службу цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
3. Закон України Про охорону праці введено в дію Постановою Верховної Ради України від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII. Зі змінами від 31.03.2023 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
4. Наказ МВС України від 15.06.2017 р. № 511 Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту. Зі змінами від 07.03.2023 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-17#Text>
5. Наказ МВС України від 10.02.2022 року № 116 Про затвердження Порядку організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах та підрозділах Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Зі змінами від 07.03.2023 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0534-22#Text>
6. Наказ МНС України від 07.05.2007 року № 312 Про затвердження Правил безпеки праці в органах і підрозділах МНС України.
7. Наказ МВС України від 26.04.2018 року № 340 Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж. Зі змінами від 25.02.2022 року. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0801-18#Text>
8. Наказ МНС України від 18.08.2006 р. № 540 Про затвердження Інструкції про порядок розслідування, ведення обліку нещасних випадків <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1106-06#Text>
9. Наказ ДСНС України від 26.12.2022 р. № 760 Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів в пожежно-рятувальних підрозділах Державної служби України з надзвичайних ситуацій. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0760388-22#Text>

10. Наказ ДСНС України від 27.06.2013 р. № 432 Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України. <https://dsns.gov.ua/nakazi-z-osnovnoyi-diyalnosti/46675>
11. А.І.Бондаренко. Методичні рекомендації та матеріали, регламентуючі оперативно-службову діяльність підрозділів пожежної охорони Київської області., Київ, 1993р.
12. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 15.06.2015 р. № 696 Інструкція про порядок утримання, обліку та перевірки технічного стану джерел зовнішнього протипожежного водопостачання. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0780-15#Text>
13. Освітньо-професійна програма пожежна безпека. https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2023/261_PB_bak23.pdf
14. Наказ МНС України від 16.12.2011 р. № 1342 Про затвердження Настанови з організації газодимозахисної служби в підрозділах оперативно-рятувальної служби цивільного захисту МНС України. <https://dsns.gov.ua/nakazi-z-osnovnoyi-diyalnosti/48516>

Інформаційні ресурси

1. <http://govuadocs.com.ua/docs/index-18683827-3.html>
2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

Розробники:

(підпис)

Михайло САМОЙЛОВ
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)